

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Дослідницької гімназії  
Гребінківської селищної ради  
Білоцерківського району  
Київської області

\_\_\_\_\_ Тетяна ХУДОРБА

\_\_\_\_\_ 20\_\_\_\_ р. наказ № \_\_\_\_\_

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА**  
**Дослідницької гімназії**  
**Гребінківської селищної ради**  
**Білоцерківського району Київської області**  
  
**НА 2024-2025 НАВЧАЛЬНИЙ РІК**  
  
**8-9 класи**

СХВАЛЕНО

на засіданні  
педагогічної ради  
від 30.08.2024 року  
(протокол № 2)

сmt.Дослідницьке  
2024 р.

### **Пояснювальна записка**

Освітня програма закладу для 8-9-х класів розроблена на основі Типової освітньої програми закладів II ступеня (базова середня освіта) (таблиця 12, таблиця 1), затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405 та Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти (постанова КМУ від 23.11.2011 № 1392).

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 8-9-х класів складає 4387,5 годин/навчальний рік:

для 8-х класів – 1462,5 годин/ навчальний рік;

для 9-х класів – 1530 годин/навчальний рік.

• В зв'язку з військовою агресією РФ, в навчальний план були внесені зміни стосовно викладання російської мови. Години, які були відведені на викладання російської мови, за рекомендаціями МОН, були перенаправлені на підсилення української мови та інформатики, а саме:

- українська мова 1 година на тиждень;
- інформатика 1 година на тиждень.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень подано у навчальному плані (Додаток 1,2).

Навчальний план передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні. Очікувані результати навчання учнів подані у рамках навчальних програм, які взято із переліку в таблиці 18 Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня ( Додаток 3).

Учитель в рамках кожної освітньої галузі визначає завдання, які сприятимуть формуванню ключових компетентностей.

Для посилення пізнавального інтересу учнів до навчання і підвищення рівня їхньої загальної культури, формування наукового світогляду вчителі використовують міжпредметні та внутрішньопредметні зв'язки.

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти.

Освітня програма для 8-9-х класів укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Мистецтво
- Математика
- Природознавство
- Технології
- Здоров'я і фізична культура.

У 8-му класі інтегрований курс «Мистецтво» буде викладатися як окремий предмет «Мистецтво». В межах галузі «Мистецтво».

Предмети інваріантної складової, що не мають цілої кількості годин, будуть викладатися за семестрами шляхом чергування, а саме:

| № з/п | Клас | Предмет         | Кількість годин<br>1сем/2сем |
|-------|------|-----------------|------------------------------|
| 1.    | 8    | Історія України | 2/1                          |
| 2.    | 9    | Історія України | 1/2                          |
| 3.    | 9    | Географія       | 2/1                          |

Відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічного забезпечення для вивчення предмету «Фізична культура» обрано такі варіативні модулі:

| Клас | Назва модуля                                             |
|------|----------------------------------------------------------|
| 8    | Футбол, гімнастика, легка атлетика, баскетбол, волейбол. |
| 9    | Футбол, гімнастика, легка атлетика, баскетбол, волейбол. |

Години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до нормативів, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 08.04.2016 р. №401 «Про внесення змін до наказу МОН від 20.02.2002 року №128»

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- Формування компетентностей;
- Розвитку компетентностей;
- Перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- Корекції основних компетентностей;
- Комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути: віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки, інтегровані уроки, відео-уроки тощо. З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт, досліджень відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи досягнення очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Відповідно до інтересів, матеріально-технічного забезпечення для вивчення предмету «Трудове навчання» для учнів 8-9 класів обрано такі варіативні модулі:

- Основи проектування, матеріалознавства та технології обробки.
- Технологія побутової діяльності та самообслуговування.

**Навчальний план для 8 класу закладів загальної середньої освіти з  
навчанням українською мовою**

| Освітні галузі                                                    | Предмети                        | Кількість годин на тиждень у класах | Разом         |
|-------------------------------------------------------------------|---------------------------------|-------------------------------------|---------------|
|                                                                   |                                 | <b>8</b>                            |               |
| Мови і літератури                                                 | Українська мова                 | 2                                   | <b>2</b>      |
|                                                                   | Українська література           | 2                                   | <b>2</b>      |
|                                                                   | Іноземна мова (англійська мова) | 3                                   | <b>3</b>      |
|                                                                   | Зарубіжна література            | 2                                   | <b>2</b>      |
| Суспільство-знавство                                              | Історія України                 | 2/1                                 | <b>1,5</b>    |
|                                                                   | Всесвітня історія               | 1                                   | <b>1</b>      |
|                                                                   | Основи правознавства            | -                                   | -             |
| Мистецтво                                                         | Музичне мистецтво               | -                                   | -             |
|                                                                   | Образотворче мистецтво          | -                                   | -             |
|                                                                   | Мистецтво                       | 1                                   | <b>1</b>      |
| Математика                                                        | Математика                      | -                                   | -             |
|                                                                   | Алгебра                         | 2                                   | <b>2</b>      |
|                                                                   | Геометрія                       | 2                                   | <b>2</b>      |
| Природо-знавство                                                  | Природознавство                 | -                                   | -             |
|                                                                   | Біологія                        | 2                                   | <b>2</b>      |
|                                                                   | Географія                       | 2                                   | <b>2</b>      |
|                                                                   | Фізика                          | 2                                   | <b>2</b>      |
|                                                                   | Хімія                           | 2                                   | <b>2</b>      |
| Технології                                                        | Трудове навчання                | 1                                   | <b>1</b>      |
|                                                                   | Інформатика                     | 2                                   | <b>2</b>      |
| Здоров'я і фізична культура                                       | Основи здоров'я                 | 1                                   | <b>1</b>      |
|                                                                   | Фізична культура                | 3                                   | <b>3</b>      |
| <b>Разом</b>                                                      |                                 | <b>28,5+3</b>                       | <b>28,5+3</b> |
| Гранично допустиме навчальне навантаження (без фізичної культури) |                                 | 31,5                                | 31,5          |
| <b>Всього (без урахування поділу класів на групи)</b>             |                                 | <b>28,5+3</b>                       | <b>28,5+3</b> |

**Навчальний план закладів загальної середньої освіти з українською мовою навчання і вивченням мови корінного народу, національної меншини для 9-х класів**

| Освітні галузі                                                    | Предмети                                                     | Кількість годин на тиждень у класах |       |
|-------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|-------------------------------------|-------|
|                                                                   |                                                              | 9                                   | Разом |
| Мови і літератури                                                 | Українська мова                                              | 2+1                                 | 3     |
|                                                                   | Українська література                                        | 2                                   | 2     |
|                                                                   | Англійська мова                                              | 2                                   | 2     |
|                                                                   | Зарубіжна література                                         | 2                                   | 2     |
|                                                                   | Мова корінного народу, національної меншини (російська мова) | -                                   | -     |
| Суспільство-знавство                                              | Історія України (Вступ до історії)                           | -                                   | -     |
|                                                                   | Всесвітня історія. Історія України                           | -                                   | -     |
|                                                                   | Історія України                                              | 1/2                                 | 1,5   |
|                                                                   | Всесвітня історія                                            | 1                                   | 1     |
|                                                                   | Основи правознавства                                         | 1                                   | 1     |
| Мистецтво                                                         | Музичне мистецтво                                            | -                                   | -     |
|                                                                   | Образотворче мистецтво                                       | -                                   | -     |
|                                                                   | Мистецтво                                                    | 1                                   | 1     |
| Математика                                                        | Математика                                                   | -                                   | -     |
|                                                                   | Алгебра                                                      | 2                                   | 2     |
|                                                                   | Геометрія                                                    | 2                                   | 2     |
| Природо-знавство                                                  | Природознавство                                              | -                                   | -     |
|                                                                   | Біологія                                                     | 2                                   | 2     |
|                                                                   | Географія                                                    | 2/1                                 | 1,5   |
|                                                                   | Фізика                                                       | 3                                   | 3     |
|                                                                   | Хімія                                                        | 2                                   | 2     |
| Технології                                                        | Трудове навчання                                             | 1                                   | 1     |
|                                                                   | Інформатика                                                  | 2+1                                 | 3     |
| Здоров'я і фізична культура                                       | Основи здоров'я                                              | 1                                   | 1     |
|                                                                   | Фізична культура                                             | 3                                   | 3     |
| <b>Разом</b>                                                      |                                                              | 31+3                                | 31+3  |
| Гранично допустиме навчальне навантаження (без фізичної культури) |                                                              | 33                                  | 33    |
| <b>Всього</b> (без урахування поділу класів на групи)             |                                                              | 31+3                                | 31+3  |

**Перелік навчальних програм  
для учнів 8-9-х класів**  
(затверджені наказом МОН від 07.06.2017 № 804)

| <b>№п/п</b> | <b>Назва навчальної програми</b>                                                                                                                           |
|-------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.          | Навчальна програма з української мови для 5-9-х класів для загальноосвітніх навчальних закладів                                                            |
| 2.          | Навчальна програма з української літератури для 5-9-х класів для загальноосвітніх навчальних закладів                                                      |
| 3.          | Навчальна програма з іноземних мов для 5-9-х класів для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов |
| 4.          | Навчальна програма із зарубіжної літератури для 5-9-х класів для загальноосвітніх навчальних закладів                                                      |
| 5.          | Навчальна програма з історії України, всесвітньої історії для 5-9-х класів для загальноосвітніх навчальних закладів                                        |
| 6.          | Навчальна програма з основ правознавства для 9-х класів для загальноосвітніх навчальних закладів                                                           |
| 7.          | Навчальна програма з математики для 5-9-х класів для загальноосвітніх навчальних закладів                                                                  |
| 8.          | Навчальна програма з біології для 6-9-х класів для загальноосвітніх навчальних закладів                                                                    |
| 9.          | Навчальна програма з географії для 6-9-х класів для загальноосвітніх навчальних закладів                                                                   |
| 10.         | Навчальна програма з фізики для 7-9-х класів для загальноосвітніх навчальних закладів                                                                      |
| 11.         | Навчальна програма з хімії для 7-9-х класів для загальноосвітніх навчальних закладів                                                                       |
| 12.         | Навчальна програма з трудового навчання для 5-9-х класів для загальноосвітніх навчальних закладів                                                          |
| 13.         | Навчальна програма з інформатики для 5-9-х класів для загальноосвітніх навчальних закладів                                                                 |
| 14.         | Навчальна програма з мистецтва для 5-9-х класів для загальноосвітніх навчальних закладів                                                                   |
| 15.         | Навчальна програма з основ здоров'я для 5-9-х класів для загальноосвітніх навчальних закладів                                                              |
| 16.         | Навчальна програма з фізичної культури для 5-9-х класів для загальноосвітніх навчальних закладів                                                           |

## **Критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти**

Оцінювання навчальних досягнень учнів 8-9 класів проводиться відповідно до орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 21.08.13 року № 1222 (Із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 1009 від 19.08.2016).

Компетентнісна освіта, яка формується в закладі, зорієнтована, насамперед, на практичні результати, досвід особистої діяльності, вироблення ставлень, що зумовлюють принципові зміни в організації навчання, яке стає спрямованим на розвиток конкретних цінностей і життєво необхідних знань і умінь учнів. Упровадження компетентнісного підходу передбачає обов'язкове прогнозування результативної складової змісту, що вимагає адекватних змін у системі оцінювання навчальних досягнень. У контексті цього змінюються і підходи до оцінювання результатів навчальних досягнень школярів як складової освітнього процесу. Оцінювання має ґрунтуватися на позитивному принципі, що, передусім, передбачає врахування рівня досягнень учня, а не ступеня його невдач. Результати навчальної діяльності учнів на всіх етапах шкільної освіти не можуть обмежуватися знаннями, уміннями, навичками, метою навчання мають бути сформовані компетентності як загальна здатність використовувати набуті знання у повсякденному житті, давати якісну оцінку процесам і явищам, встановлювати закономірності тощо.

Основними функціями оцінювання навчальних досягнень учнів в школі є:

- **контролююча** - визначає рівень досягнень кожного учня (учениці), готовність до засвоєння нового матеріалу, що дає змогу вчителю відповідно планувати й викладати навчальний матеріал;

- **навчальна** - сприяє повторенню, уточненню й поглибленню знань, їх систематизації, вдосконаленню умінь та навичок;

- **діагностико-коригувальна** - з'ясовує причини труднощів, які виникають в учня (учениці) в процесі навчання; виявляє прогалини у засвоєному, вносить корективи, спрямовані на їх усунення;

- **стимулювально-мотиваційна** - формує позитивні мотиви навчання;

- **виховна** - сприяє формуванню умінь відповідально й зосереджено працювати, застосовувати прийоми контролю й самоконтролю, рефлексії навчальної діяльності.

При оцінюванні навчальних досягнень учнів мають ураховуватися: *характеристики відповіді учня*: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність;

*якість знань*: повнота, глибина, гнучкість, системність, міцність; *сформованість* загальнонавчальних та предметних умінь і навичок;

*рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;*

*досвід творчої діяльності (вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези);*

*самотійність оцінних суджень.*

Названі вище орієнтири покладено в основу чотирьох рівнів навчальних досягнень учнів: початкового, середнього, достатнього, високого. Кожний наступний рівень вимог вбирає в себе вимоги до попереднього, а також додає нові характеристики. Критерії оцінювання навчальних досягнень реалізуються в нормах оцінок, які встановлюють чітке співвідношення між вимогами до знань, умінь і навичок, які оцінюються, та показником оцінки в балах.

### **Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів**

| <b>Рівні навчальних досягнень</b> | <b>Бали</b> | <b>Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів</b>                                                                                                                                                                                                                                              |
|-----------------------------------|-------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>I. Початковий</b>              | 1           | Учень (учениця) розрізняє об'єкти вивчення                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|                                   | 2           | Учень (учениця) відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення                                                                                                                                                                                                  |
|                                   | 3           | Учень (учениця) відтворює частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконує елементарні завдання                                                                                                                                                                                                   |
| <b>II. Середній</b>               | 4           | Учень (учениця) з допомогою вчителя відтворює основний навчальний матеріал, може повторити за зразком певну операцію, дію                                                                                                                                                                                   |
|                                   | 5           | Учень (учениця) відтворює основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило                                                                                                                                                                     |
|                                   | 6           | Учень (учениця) виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь його(її) правильна, але недостатньо осмислена. Вміє застосовувати знання при виконанні завдань за зразком                                                                                                     |
| <b>III. Достатній</b>             | 7           | Учень (учениця) правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії                                                                                                     |
|                                   | 8           | Знання учня (учениці) є достатніми, він (вона) застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь його (її) логічна, хоч і має неточності |
|                                   | 9           | Учень (учениця) добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, уміє аналізувати й систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази із самотійною і правильною аргументацією                                                                                    |
| <b>IV. Високий</b>                | 10          | Учень (учениця) має повні, глибокі знання, здатний(а) використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення                                                                                                                                                                             |



|  |    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|--|----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | 11 | Учень (учениця) має гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, уміє знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми                                                                                                        |
|  | 12 | Учень (учениця) має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення |

### **Підсумкове оцінювання**

Підсумковому оцінюванню (семестровому, річному) підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану.

**Семестрове оцінювання** здійснюють з урахуванням різних видів навчальної діяльності, які мали місце протягом семестру, та динаміки особистих навчальних досягнень учня / учениці.

**Річне оцінювання** здійснюють на основі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих навчальних досягнень учня / учениці протягом року.

Семестрові оцінки можуть підлягати коригуванню. Відповідно до п. 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496, у триденний термін після виставлення семестрової оцінки батьки (особи, які їх замінюють) учнів (вихованців), які виявили бажання підвищити результати семестрового оцінювання або не були атестовані, звертаються до керівника закладу освіти із заявою про проведення відповідного оцінювання, у якій пояснюють причину та необхідність його проведення. Наказом керівника закладу створюють комісію та затверджують графік і порядок проведення оцінювання. Члени комісії готують завдання, що погоджує педагогічна рада навчального закладу. Комісія ухвалює рішення щодо його результатів та складає протокол. Рішення цієї комісії є остаточним, при цьому скоригована семестрова оцінка не може бути нижчою за семестрову. У разі, якщо учневі / учениці не вдалося підвищити результати, запис у колонку «Скоригована» у класному журналі не роблять. За результатами оцінювання керівник закладу освіти видає відповідний наказ.

Річне оцінювання здійснюється на основі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка виставляється до журналу в колонку з надписом «Річна» без зазначення дати не раніше, ніж через три дні після виставлення оцінки за II семестр.

У разі коригування учнями оцінки за II семестр, річна оцінка виставляється їм не пізніше 10 червня поточного року.

У випадку неатестації учня (учениці) за підсумками двох семестрів у колонку Річна робиться запис н/а (не атестований(а)). Річна оцінка коригуванню не підлягає.

Оцінка результатів навчання учнів є конфіденційною інформацією, яку повідомляють лише учневі / учениці, його / її батькам (іншим законним представникам).